

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder:	Wethouder H.P. Verroen
Medeportefeuillehouders:	N.v.t.
Directie	Sociaal en Veilig
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling (MO)
Programma:	Programma 5 - Onderwijs

Onderwerp: Borgstelling voor het aangaan van een geldlening vanwege de doordecentralisatie van de middelen voor onderwijshuisvesting aan ABBO Kindcentra (Kiemkade, Montessori en Krabbenkooi)

Voorgesteld besluit

1. **Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de voorgenomen borgstelling voor de Lening die ABBO Kindcentra afsluit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).**

Samenvatting

Het college is in september 2023 een overeenkomst aangegaan met ABBO Kindcentra ten behoeve van een doordecentralisatie van de onderwijshuisvestingsmiddelen voor de vernieuwbouw van de basisscholen Kiemkade, Montessori en Krabbenkooi. Dit als eerste pilot vanuit het IHP 2021-2024. Daarmee investeert de gemeente niet meer zelf, maar betaalt in plaats daarvan een jaarlijkse vergoeding, die gelijkwaardig is aan hetgeen de gemeente zou hebben betaald als zij zelf had geïnvesteerd. En met dit besluit kan met de daadwerkelijke vernieuwbouw voor Kiemkade nu een aanvang worden genomen.

Ter uitvoering van die overeenkomst zal ABBO bij de BNG een lening afsluiten voor de investering van de vernieuwbouw Kiemkade en de overname van de 3 panden die onderdeel zijn van de doordecentralisatieovereenkomst (inclusief de reeds uitgevoerde dakrenovatie van de Montessorischool). Voor die lening is een borgstelling van 12.264.696 euro nodig. In de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) gemeente Bergen op Zoom 2025 is afgesproken dat een borgstelling wordt voorgelegd aan de raad voor zienswijzen, wensen en bedenkingen. Daarna neemt het college een definitief besluit hierover.

Aanleiding

Op grond van de Wet op het primair onderwijs heeft de gemeente de zorgplicht tot het voorzien in adequate huisvesting. Om structureel uitvoering te kunnen blijven geven aan de brede onderwijsambities in Bergen op Zoom is het belangrijk, dat de basisvoorwaarden op orde zijn. Huisvesting is zo'n belangrijke basisvoorwaarde voor goed onderwijs.

In juni 2023 heeft het college met ABBO een doordecentralisatieovereenkomst afgesloten. Met deze overeenkomst is het mogelijk geworden, dat het schoolbestuur ABBO de financiering van drie door hen te realiseren projecten (Kindcentrum Kiemkade, Krabbenkooi en Montessorischool) zelf organiseert. Deze overeenkomst is in samenspraak met de gemeente en ABBO door AKD opgesteld. Aan deze overeenkomst is voor dit project een businesscase verbonden waarin over een periode van totaal 49 jaar de geldstromen inzichtelijk zijn gemaakt voor de realisatie van het project. Daarin is onder meer vermeld wat de bijdrage is van

ABBO en de gemeentelijke jaarlijkse vergoeding is voor de kapitaalslasten en eigenaarslasten gedurende die 49 jaar.

Wat nu voorligt is dat de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) de geldlening rechtstreeks zal verstrekken aan ABBO. Dat is mogelijk doordat er een doordecentralisatieovereenkomst is overeengekomen. Verder zal de gemeente een eerste recht van hypotheek vestigen op het vastgoed. Daartegenover staat dat de gemeente een borgstelling verleent aan de BNG om daarmee een zo laag mogelijke financieringsrente beschikbaar te krijgen. Deze borgstelling kan alleen worden afgegeven nadat het college de raad in de gelegenheid heeft gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen. Dit is vastgelegd in de artikel 8 lid c van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) gemeente Bergen op Zoom 2025.

Beoogd effect

Het verlenen van de borgstelling leidt ertoe dat zowel ABBO als de gemeente lagere kosten hebben.

Argumenten

1. 1. Verplichting gemeente

Als gemeente zijn we verplicht om de kosten te betalen voor de realisatie van een school. De doordecentralisatie (DDC) betreft een bredere aanpak dan alleen de bouw van een school. Het voordeel van doordecentralisatie van onderwijshuisvesting is een grotere efficiëntie, slagvaardigheid en flexibiliteit, doordat scholen meer autonomie krijgen om hun gebouwen passend te maken voor de onderwijsbehoeften, wat leidt tot kortere doorlooptijden en potentieel lagere kosten. Dit kan gemeenten ook helpen hun financiële last te verlichten en de focus te verleggen naar de kerntaak. Scholen kunnen beter aansluiten bij hun eigen professionalisering en de verantwoordelijkheid voor onderhoud.

1.2 Eerdere besluitvorming IHP

Eerder heeft de raad besloten tot vaststelling van het IHP, waarin ook is ingestemd met de fasering van de doordecentralisatie. In dat raadsbesluit wordt al een alternatieve financiering ten opzichte van de gebruikelijke werkwijze toegepast en wordt de eerdere instemming van de raad bekrachtigd door middel van een nadere uitwerking.

Kanttelingen, risico's en alternatieven

1.1 Risico: Aansprakelijkheid gemeente

De kans bestaat dat de gemeente wordt aangesproken op de verleende garantie. De kans daarop is uiterst klein. Voor het verkrijgen van de lening bij de BNG, is de financiële situatie van ABBO volledig doorgelicht. Daarnaast zijn er voldoende zekerheden door het vestigen van 1e hypotheek op de gebouwen. Aan het einde van de looptijd kan het gebouw tegen boekwaarde worden terug verkregen. De afgelopen jaarrekeningen van ABBO geven aan dat ze een solide financieel beleid gevoerd hebben. Om aan de verplichting van de lening te voldoen ontvangt ABBO van de gemeente een jaarlijkse exploitatievergoeding.

1.2 Alternatief: geen borgstelling

Het alternatief is om geen borgstelling te verlenen. Echter, als er geen borgstelling wordt verleend zal ABBO een hogere marktrente aan de BNG moeten betalen voor dezelfde lening. In de overeenkomst is afgesproken dat de gemeente die kosten (rente en aflossing) op grond van zorgplicht voor onderwijshuisvesting vergoedt. Daarmee zou het niet verlenen van de borgstelling leiden tot een hogere jaarlijkse vergoeding vanuit de gemeente. Dat is onwenselijk en het is ook onnodig geld uitgeven. Voor het verkrijgen van de lening onderzoekt BNG de financiële staat van Stichting ABBO Kindcentra en controleert in hoeverre de gemeentelijke vergoeding zich verhoudt tot de vernieuwbouw.

Financiën

In de begroting hebben we lasten opgenomen voor de kosten van een bouw van de school (gemeentelijke taak). Deze lasten staan begroot op basis van investeringsbedrag, zijnde afschrijving en rente. Bij een DDC overeenkomst zetten we (technisch) de exploitatielasten afschrijving en rente om naar een exploitatiebijdrage aan de school.

Ter uitvoering van die overeenkomst zal ABBO bij de BNG een lening afsluiten voor de investering van de vernieuwbouw Kiemkade en de overname van de 3 panden die onderdeel zijn van de doordecentralisatieovereenkomst (inclusief de reeds uitgevoerde dakrenovatie van de Montessorischool). Voor die lening is een borgstelling van 12.264.696 euro nodig.

Participatie

De doordecentralisatieovereenkomst is tot stand gekomen in samenwerking met ABBO, Kwartiermaster, AKD en gemeente.

Vervolg

ABBO gaat bij de BNG een lening aan. De gemeente verleent daartoe borgstelling. Met deze lening neemt ABBO de 3 panden uit de doordecentralisatieovereenkomst tegen de boekwaarde over en de financiering voor de verbouwing van Kiemkade (inclusief de financiering van de uitgevoerde dakrenovatie Montessorischool). De gemeente betaalt aan ABBO jaarlijks (per kwartaal) een vergoeding voor die kapitaallasten en eigenaarslasten.

Communicatie

De gemeente heeft met ABBO een doordecentralisatie overeenkomst afgesloten om hen in de gelegenheid te stellen een zelfstandige geldlening aan te gaan bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Daarmee komt er op korte termijn budget beschikbaar om de vernieuwbouw van Kiemkade te realiseren. Deze overeenkomst is een onderdeel van de doordecentralisatie van middelen en past binnen de zorgplicht voor onderwijshuisvesting van de gemeente. Deze keuze is al eerder in het integraal huisvestingsplan (IHP) van 2020 door de raad besloten. Om deze geldlening te kunnen aangaan, verleent de gemeente een borgstelling,

Bijlagen

geen

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De loco-secretaris

drs. D.D.A. de Kok

De burgemeester

drs. M. Mulder MSc.

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;
gezien het voorstel van het college van 26 mei 2026;

BESLUIT:

Geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de voorgenomen borgstelling voor de Lening die ABBO Kindcentra afsluit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

Aldus vastgesteld in de vergadering van 25 juni 2026,

De griffier,

De voorzitter,

drs. E.P.M. van der Meer

drs. M. Mulder MSc.